

Toespraak gouverneur Emile Roemer, op 1 december 2021 in Statenzaal, Gouvernement aan de Maas te Maastricht

(gesproken woord geldt)

Beste leden van Provinciale Staten
én Gedeputeerde Staten
Beste oud-gouverneurs
Beste Commissaris van de Koning, Han Polman van Zeeland,
Beste burgemeesters
Beste mensen, kijkend via de livestream,
Beste Limburgers
Lieve familie

In de 19e eeuw koos Den Haag gráág
voor Brabanders als gouverneur.
Die waren óók katholiek,
maar hadden nóóit aanstalten gemaakt
het koninkrijk te verlaten.
(Of ze de Limburgers dus maar even in toom wilden houden...)

Zie hier: uw Brabander van dienst voor de tijd van nu...

Met wel één heel groot verschil
Níet Den Haag koos voor mij...

... maar u, de Staten, het parlement van Limburg.

U koos er – unaniem – voor
mij het vertrouwen te schenken
Daarvoor ben ik u zeer dankbaar
Ik beloof u hierbij plechtig
dat vertrouwen niet te beschamen...

Ik beloof dat zo plechtig,
omdat het voor mij voelt
dat ik vandaag een vaste verbintenis aanga
met u, met Limburg en de Limburgers.

Een vaste verbintenis,
die er wat mij betreft al een tijdje aan zat te komen...

Geboren in Boxmeer,
 net aan de andere kant van de Maas,
 is Limburg voor mij altijd al dat leuke buurmeisje geweest:

- dat mooiste meisje van de klas,
- met die uitheemse schoonheid
- én een heel leuk, gezellig en gastvrij karakter.

Ik kwam graag en vaak bij haar over de vloer....

Drie jaar geleden mocht ik met haar een LAT-relatie aangaan

- *Living Apart Together* -

als waarnemend burgemeester van Heerlen.

En daar viel ik écht als een blok voor haar:

- ze wist me bijzonder te verbluffen
 met wat ze werkelijk in haar mars had:
 nog zoveel meer 'potentie, inventiviteit en creativiteit' dan ik al wist ...
- ze wist me te verbazen met haar bescheidenheid:
 neem bijvoorbeeld Cultura Nova,
 dat is toch het mooiste theaterfestival van het land,
 maar wie in het land weet dit allemaal?
- Maar ze wist me ook te raken met haar kwetsbare kant:
 hoe armoede, ongezondheid en ongelijke kansen
 nog véél te veel vat krijgen op te veel Limburgers...

Dit alles aan haar, aan Limburg
 maakte dat ik hélemaal voor haar wilde gaan,
 en ik echt 'blij, opgetogen en dankbaar' ben
 dat 'mijn oude buurmeisje en ik'
 vandaag als het ware in het huwelijk treden.

(Aimée, schat, maak je geen zorgen, dit is symbolisch)

Een huwelijk waarin Limburg en ik
 niet alleen van elkaar houden
 maar elkaar ook – als vanzelfsprekend - vertrouwen.

Zoals vertrouwen dat je jezelf mag blijven

Natuurlijk is Limburg een provincie van Nederland,
maar ik ga écht niet zitten tornen aan haar 'anders' zijn,
dat ik ook duidelijk als een kracht zie.

Limburg mág en móet trots zijn én blijven
op hoe een aparte geschiedenis en excentrieke ligging haar heeft gevormd.

Hoe zij met zo'n achtergrond

- een sterke eigen identiteit en cultuur ontwikkelde
- het vizier ook bewust op België en Duitsland (en verder) richt
- en 'sterk saamhorig' werd

De rest van het land kan die eigen identiteit en cultuur,
zo heerlijk op het snijpunt van Germaans en Romaans,
wel waarderen. Dat heb ik zeker ook in mijn Haagse jaren gemerkt.

Wie komt hier níet graag genieten?
Zo lekker 'buitenlands' in eigen land.

En dat sterke vizier op de buitenlandse burens?

Ik vind het een grote kracht van Limburg
dat zij zich níet alleen érg bewust is van haar strategische ligging in Europa,
maar daar ook écht naar acteert,
en dus ook echt de poort opent naar een gigantisch achterland,
met een sterke wil om de hand uit te steken,
óver alle grenzen heen.

Net zoals ik óók de sterke saamhorigheid een grote kracht van haar vind.

Ja, die uit zich in sterke en hechte netwerken.
Sterke en hechte netwerken die Limburg
hebben gemaakt tot wat ze is,
en hopelijk ook blijft:
een zorgzame samenleving.

Netwerken - van 'ons kent ons' -
vind ik niet per definitie slecht.

Sterker nog:

een netwerksamenleving is zéker te prefereren boven
een anonieme 'ieder-voor-zich'- samenleving

Maar ... dan gaat het er wel om hoe
je die netwerken gebruikt en inzet,
daarover hoor je altijd
'open, eerlijk en transparant' te zijn. Punt.

Beste mensen,

Óók ik ben natuurlijk – net als Limburg –
gevormd door mijn eigen afkomst,
maar ook en vooral door mijn twee roepingen:
het onderwijs én de politiek

Ik wist al op heel jonge leeftijd
dat ik voor de klas wilde staan;
schoolmeester wilde worden,
en dat ben ik ook bijna 18 jaar geweest.

Het is een práchtvak,
Heerlijk is het dat je kinderen kunt helpen
hun talenten, kansen en mogelijkheden
te ontdekken én in te zetten,

en daarmee
steeds opnieuw
een opgroeiende generatie
de kracht in handen geeft
een samenleving te verrijken...

Mijn tweede roeping - de politiek - kwam iets later,
maar was niet minder sterk.
Ik wilde oplossingen zoeken voor problemen;
én ook daarin heb ik een jarenlange ervaring opgedaan.

Eigenlijk komen deze twee roepingen prachtig in dit gouverneursambt samen,
want:

- natuurlijk heeft Limburg – met onder meer de Brightlandscampussen – al prachtige sprongen voorwaarts gemaakt, maar ik help haar graag nóg meer uit haar schulp te kruipen, nóg beter haar eigen potentie te ontdekken en benutten en deze ook nóg beter over het voetlicht te brengen. Omdat Limburg dat verdient.
- Daarnaast zie ik er naar uit – zeker hier met u die óók gekozen heeft voor die roeping – om samen te bouwen aan een nóg beter Limburg voor iedereen.

Limburgers kiezen hun vertegenwoordigers immers niet om problemen te maken, maar...
... om ze op te lossen;
Hoe ingewikkeld dat soms ook mag zijn.

Beste mensen,

Voor een goed huwelijk mag je er ook op vertrouwen dat die verbintenis *for better and worse* is; voor goede en slechte tijden

Wat de goede tijden betreft, kan ik u verzekeren: boekt Limburg een succes, dan zal ik de eerste én de luidste zijn om dat – bij wijze van spreken – van de daken te schreeuwen.

Ik zal absoluut haar grootste ambassadeur zijn, haar grootste fan, en haar grootste supporter.

En over slechte tijden gesproken: Limburg heeft het (verdorie) wel voor haar kiezen gekregen:

- Eerst corona,
- dan in de zomer de watersnoodramp,
- en in de tussentijd verdween in dit gouvernement het voltallig bestuur.

Want, beste mensen, wat heeft corona Limburg hard – onevenredig hard – geraakt.

Hoe groot zijn de gaten die dat rotvirus slaat in die sterke saamhorigheid;
in die unieke netwerksamenleving met al die verenigingen, clubs en gezelschappen?
Het gaat in ieder geval mijn volle aandacht krijgen.

En ja, natuurlijk had ik vandaag
op mijn eerste dag
veel meer mensen willen ontmoeten.
Maar daar kom ik wel overheen,
en ik ga zeker de komende tijd gebruiken
om – uiteraard *corona-proof* –
alsnog heel veel eerste contacten te leggen,
ook en vooral buiten het gouvernement.

Met mij komt het dus wel goed,
véél meer zorgen maak ik mij bijvoorbeeld over de zorg, de jongeren, de cultuur en de kleine ondernemers.

- Want de zorg:
Ik zie 't van dichtbij,
en ik hoor ze ook:
de verhalen van verpleegkundigen en andere zorgverleners,
die dagelijks de druk voelen toenemen,
of zelfs het bijltje erbij neergooien omdat de waardering verdampt...
hoe het 'klappen voor' plaatsmaakt
voor het 'krijgen van klappen'

Klappen waar ook andere hulpverleners
als brandweer en politie
al mee te maken hebben gekregen.

- en de jongeren:
ik besef maar al te goed
dat jongeren de jaren missen...

... die ze nodig hebben
om een eigen leven – buiten het gezin – te ontdekken.

Íedereen die die jaren al achter de rug heeft,

weet hoe belangrijk die tijd is
 voor je eigen ontwikkeling
 en het sluiten van vriendschappen voor het leven...

- en dan de cultuur
 De cultuur die we ook zo hard nodig hebben om
 mensen samen te brengen,
 spiegels voor te houden,
 en denkpatronen te doorbreken

Ik vind de Limburgse cultuursector,
 zo ver ik deze al ken,
 hier bijzonder sterk en creatief in.
 Deze sector hebben we straks écht hard nodig,
 om weer uit onze eigen *bubbles* te kruipen...

- net zoals ik me ook zorgen maak over de kleine ondernemers,
 kleine ondernemers, die met de golven
 van het 'open en dicht' –zijn
 van de samenleving,
 télkens weer hun zaak en levenswerk zien wankelen.
 Dat kan niet anders dan een zware wissel trekken op
 je veerkracht, je energie en je spaargeld...

Genoeg te doen dus. Waarbij ik geloof in de kracht van samen aanpakken. In Limburg en samen met 'Den Haag'. Daar ga ik me graag stevig voor inzetten.

En bovenop die ellende van corona kwam dus ook nog de watersnoodramp.

Al dat water dat letterlijk 'je leven, je 'huis en haard', en je brood' overspoelt...

En zo snel als dat water kwam,
 zo lang duurt het om je weer thuis en veilig te voelen.

Maar hóe kwam Limburg in beweging!
 Hier moet ik mijn voorganger Johan Remkes
 een groot compliment geven...

Snel én in eendrachtige samenwerking met Den Haag
 lag er een goede schaderegeling op tafel; en

net zo snel legde Limburg in Den Haag een voorstel neer voor een maatregelenpakket van 1,2 miljard, dat Limburgers moet behoeden nóg een keer zo overspoeld te worden.

Waarbij we nu natuurlijk wel alert moeten blijven op de uitvoering van de schadeafhandeling en het maatregelenpakket.

Dáár ga ik mij zeker – samen met Gedeputeerde Staten – sterk voor maken.

En daar tussenin verdween hier in het gouvernement dus het voltallig bestuur.

Ik weet dat dit pijn heeft gedaan en nog doet.
Bestuurders, politici, ambtenaren;
niemand is dit in de koude kleren gaan zitten
zeker omdat niemand – geen enkele Limburger –
een deuk in het imago van Limburg wil zien...

Toch waak ik er voor om dit een bestuurscrisis te noemen,
in mijn ogen is het vooral een vertrouwenscrisis;
en ook zeker géén exclusief Limburgs probleem.

We leven in een veranderende tijd,
en dat vraagt om
een net zo veranderende politiek

Een veranderende politiek,
waarin we samen
ook opnieuw moeten bouwen aan vertrouwen.

Zo'n nieuwe politiek
vraagt om
'eerlijkheid, openheid én transparantie'
én
om 'belangstelling én respect' naar de ander.

Hier, in Limburg kunnen wij zo'n nieuwe start maken,
op basis van dat vertrouwen.
Niet alleen in vertrouwen van bestuurders,
maar ook in elkaar.

Wat mij betreft, is daarbij het vertrekpunt de titel van een populair boek van Rutger Bregman, én wel 'de meeste mensen deugen':

Maar begrijp me niet verkeerd: dit betekent niet dat je níet kritisch moet zijn.

Integendeel:

kritisch zijn, móet zelfs, maar wel op basis van het vertrouwen, dat wij hier allemaal, stuk voor stuk zitten om Limburg en de Limburgers vooruit te helpen.

Laten we hier – samen - het goede voorbeeld geven, hoe je ondanks andere standpunten, sámen toch tot iets beters kan komen; sámen oplossingen zoekt die beter uitpakken voor iédeeren ...

...Want dát is – ik zei het al met zoveel woorden - waar politiek écht om draait. Dus ja, beste mensen,

Limburg heeft héél wat voor haar kiezen gehad, maar zeker de vertrouwenscrisis is – zoals ik net al zei - géén exclusief Limburgs probleem.

In heel Nederland hebben we te maken met slinkend vertrouwen in de overheid, zeker door zo'n toeslagenaffaire, waar juist wantrouwen aan de basis lag, maar óók door de verharding van het politiek debat.

Dit terwijl burgers worstelen met vragen als:

- hoe krijg ik nog een betaalbaar dak boven mijn hoofd?
- zijn we niet te laat met het klimaat?
- Hoe krijgen we die stikstof onder controle?

- Hoe moet dat mijn agrarisch bedrijf?
- En help, hoe zelfredzaam moet ik zijn?
- En hoe kom ik deze maand weer rond?

en zo kan ik nog meer vragen opnoemen,
waar burgers een antwoord op willen krijgen; en...

... op móeten krijgen.

Zonder die antwoorden en oplossingen,
worden mensen onzeker en wantrouwend.

We roepen in Nederland al een tijdje,
dat we voor het oplossen van ál deze problemen,
een nieuwe bestuurscultuur nodig hebben.

Zelf ben ik wel gecharmeerd
van het recept dat Kim Putters
– directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau –
daarvoor onlangs gaf.

Hij spreekt van een ‘meer inlevende overheid’,
die het leven van ménsen als uitgangspunt neemt
(en níet de beleidsvelden)
en daarvoor in continue dialoog blijft,
mét die mensen.

Of zoals hij het zelf zegt,
ik citeer:

“Het gaat om een sociaal contract
waarbinnen beleid problemen
‘van en met’ burgers oplost.

Dan bepalen mensen vervolgens zelf wel
of ze de overheid weer willen vertrouwen.

Dát is de nieuwe bestuurscultuur.”

(einde citaat)

In mijn oren klinkt dat
als een mooi recept
dat wij hier samen
kunnen bereiden voor Limburg.

En dan ben ik verheugd,
beste mensen,
dat er een stevig startkapitaal ligt;
dat Limburg een mooie bruidsschat inbrengt.

Een mooie bruidsschat,

waarvoor ik mijn directe voorgangers –
Theo Bovens en Johan Remkes –
hartelijk wil bedanken.

Theo, die een mooi bed heeft gespreid;
en Johan, die de kussens even flink heeft opgeschud.

Beste Johan,

Mijn respect is groot,

hoe je helemaal uit Groningen

weer even verlof nam uit je pensioen

- om hier - ongekend – in je eentje een provincie te besturen;
- zorgde dat er weer een College kwam;
- en – in geheel eigen stijl - spiegels voorhield en stof tot nadenken bood.

Véél dank daarvoor.

En beste Theo,

In jouw decennium tekende je

- samen met opeenvolgende besturen -

voor twee stevige agenda's:

- Een economische agenda gebaseerd
op de Rijnlandse bouw
– in die hechte samenwerking van onderwijs, ondernemers en overheid –
van maar liefst 4 Brightlands-campusen,

die, met ieder hun eigen focus op een duurzame toekomst,
niet alleen elkaar versterken,
maar ook de maakindustrie
en het MKB...

- En een sociale agenda
om iedereen aan het werk te krijgen;
de kans te geven op een zinvol en gezond leven;
en de ambitie om de eerste positief gezonde provincie van het land te worden.

Twee agenda's die samen voor een Limburg tekenen,
waar het aantrekkelijk wonen is en blijft.
Niet alleen voor de vele ouderen die hier wonen,
maar zéker ook voor jongeren,
die hier graag willen blijven.
En mochten ze even wegvliegen,
tóch weer terugkeren.

Deze twee agenda's zijn goud waard,
zéker omdat ze een langere houdbaarheid hebben
dan de volgende verkiezingsdatum

Bovendien was het een goede zet van je, Theo,
om 'tijdens corona'
een denktank van 'knappe en betrokken' koppen te vragen
hoe Limburg nog sterker uit deze crisis kon herrijzen.

In je laatste nieuwjaarstoespraak sprak je je hartstochtelijk uit
voor dat nog betere Limburg
mét een nog groter zelfvertrouwen.

Een zelfvertrouwen waarvoor jij onvermoeibaar de Limburgse geesten rijp maakte.
Overall waar je kwam, verkondigde je al jaren dat 'Limburg Nederland groter maakt'

Theo,

aan mij nu de eer om dit stokje over te nemen.
Net zoals het voor mij een eer is om in je voetsporen te mogen treden.

Ik beloof je:

ik zal goed voor haar – voor Limburg - zorgen.

Beste mensen, Limburgers,

mij is de afgelopen tijd vaker gevraagd
wat voor een soort gouverneur ík ga worden,
en wanneer ik vind dat mijn gouverneurschap geslaagd zal zijn...

Op die eerste vraag,
ben ik met deze toespraak
een antwoord aan het geven,

maar op die tweede vraag, zeg ik:
daar kán ik nog geen antwoord op geven

Ik kan wél zeggen,
dat mijn grote voorbeeld en inspirator
Martin Luther King is, en ...
... geheel in zijn geest,
wat mijn dromen voor Limburg zijn:

Zo droom ik van een Limburg

- waarin we
– ook hier in het Limburgs parlement -
op basis van vertrouwen
naar elkaar luisteren
en elkaar versterken.
- waarin we beleid
niet enkel met het hoofd maken,
maar ook met het hart voelen.
- en waarin we nu de kans grijpen
om ook aan de rest van het land
te laten zien
hoe het kan.

Limburg ligt vele meters hoger dan Den Haag,
Letterlijk moeten ze daar al naar ons opkijken,

laat het ook figuurlijk zo zijn...

- Net zo goed droom ik van een Limburg waarin we blijven bouwen aan een 'duurzaam, gezond en energiek' Limburg

Een 'duurzaam, gezond en energiek' Limburg,
 waarvoor economische en sociale agenda's
 hand in hand gaan,
 om het leven van álle Limburgers beter te maken.

Voor alle 'Einsteins' onder ons,
 maar ook en vooral:

- voor wie de broodnodige behendige handen heeft, om onze samenleving elke dag draaiende te houden; en
- voor zorg- en hulpverleners, waarvan zeker nu in corona-tijd blijkt hoe onmisbaar ze zijn, en
- voor wie juist een hand in de rug nodig heeft

In zo'n beter Limburg
 heeft iedereen kans op een goed leven,
 ongeacht waar in Limburg - of daarbuiten- je wieg heeft gestaan.

- Én ik droom van een Limburg, waarin de hechte netwerken blijven, maar wel meegroeien met de samenleving.

Dat zijn netwerken die mensen opnemen,
 en niet uitsluiten.

Theo (Bovens) heb ik wel eens horen zeggen:
 geef elke nieuwkomer in Limburg
 een klarinet of trompet,
 en zie hoe snel ze integreren.

Deze nieuwkomer speelt gelukkig al – weliswaar een beetje – saxofoon,
 maar het is natuurlijk ook een metafoor.

Een metafoor voor de sleutel
 die elke nieuwe Limburger nodig heeft
 om 'een van ons' te worden.

In mijn droom-Limburg,
krijgt iedereen die sleutel

Dit zijn mijn dromen,
die ik met mijn Limburg wil delen.

Beste mensen,

Ik begon al met te zeggen

- dat ik niet de eerste Brabander ben
die dit ambt mag bekleden;
- wél ben ik de eerste met een tomaatrode achtergrond. ;

Ja, ik ben een Brabander,
en dat kan ik niet veranderen,
maar wel als nieuwe Limburger
onder alle Limburgers.

Limburgers die ik de oren van het hoofd zal vragen,
want zo zit ik in elkaar.

Ik wil van hen horen wat ze blij maakt en wat verdrietig,
en hoe zij denken hoe het beter kan,
waar oplossingen en kansen liggen.

En natuurlijk wil ik óók horen wat hun dromen zijn,
hun ambities,
en wat zij nodig hebben om die waar te maken.

En ja, ik heb een tomaatrode achtergrond,
maar maakt u zich geen zorgen,
als gouverneur
ben ik van alle kleuren;
alle kleuren van de regenboog
en sta ik boven alle partijen.

Bovendien: als gouverneur maak ik geen beleid,
dat doet het College van Gedeputeerde Staten,
met als baas

de Provinciale Staten hier in deze zaal,
het Limburgs parlement.

Tot slot,

mijn roots - mijn omgeving - hebben mij gevormd,
tot de mens gemaakt die ik nu ben.
En daartoe behoren ...

...mijn ouders, broers en zus;
mijn twee geweldige, lieve en mooie dochters
met geweldige partners;
mijn twee schatten van kleinkinderen;

én natuurlijk mijn eerste én echte liefde Aimée,
met wie ik al 35 jaar lief en leed deel,
en die mij nu de gelegenheid geeft
mijn leven óók met Limburg te delen.

Lieve Aimée,
bijzondere dank daarvoor.
Want het is ook spannend,
wat ná het onderwijs,
ná de politiek,
en nu het gouverneurschap
ons leven gaat brengen.

In ieder geval een verhuizing
naar de Limburgse kant van de Maas.

Ja beste mensen,

Uw nieuwe gouverneur is in feite een 'luxe' arbeidsmigrant,
nu nog op huizenjacht,

maar bovenal dus een gouverneur, die

het liefst tussen alle Limburgers staat,
maar boven alle partijen;
én in alle regio's.

Een gouverneur die staat te popelen,
om samen met u allen
in vertrouwen verder te bouwen
aan wat toch de allermooiste provincie van het land is.

Ús Sjoen Limburg

Dank u wel